

**एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम सन २००८-०९
गतीमान पध्दतीने पाणलोट विकसित करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र.अनुदान-२००८/प्र.क्र.७०/जल-७
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २२ जानेवारी, २००९.

- वाचा :-**
- १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.आदर्श-२००७/प्र.क्र.१२१/जल-७, दि.३० नोव्हेंबर, २००७.
 - २) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.असक २००८/प्र.क्र.४४/जल-११, दि.९ एप्रिल, २००८.
 - ३) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.जलसं-२००८/प्र.क्र.५६/जल-७, दि.१७ एप्रिल, २००८.
 - ४) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान-२००८/प्र.क्र.७०/जल-७, दि.३० एप्रिल, २००८
व दि.१७ डिसेंबर, २००८.
 - ५) संचालक (मृदसंधारण) पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/गपायिका/प्रस्ताव/०८-०९/४१९६/मृद-४, दि.२४ नोव्हेंबर, २००८.
 - ६) संचालक (मृदसंधारण) पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/गपायिका/प्रस्ताव/०८-०९/४१९८/मृद-४, दि.२४ नोव्हेंबर, २००८.

प्रस्तावना :-

पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम राज्यात विविध केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजनांच्या माध्यमातून गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरू आहे. मात्र हे पाणलोट प्रामुख्याने शाश्वत निधीचा अभाव, अपुरा लोकसहभाग व बहुतांशी कामे रोहयो अंतर्गत सुरू झाल्यामुळे मोठ्या प्रमाणात अपूर्ण राहिली आहेत. या सर्व बाबींमुळे मूळ पाणलोट विकासाचे दृश्य परिणाम अभ्यानेच दिसून येत आहेत. ११ व्या पंचवर्षिक योजनेत राष्ट्रीय विकास परिषदेने शेती उत्पादनाचा दर ४ टक्के असावा असा निर्णय जाहीर केला आहे. यामध्ये देखील मृद व जलसंधारण विभागास फार महत्त्व देण्यात आले आहे.

२. या सर्व बाबी विचारात घेऊन पाणलोट विकासाचे सद्दृश्य परिणाम अल्प कालावधीत दिसून येण्यासाठी सन २००७-०८ मध्ये राज्यातील ३५३ तालुक्यातील प्रत्येकी एक पाणलोट गतीमान पध्दतीने पूर्ण करण्याचा धडक कार्यक्रम हाती घेण्यात आला. त्याच धर्तीवर राज्यातील उर्वरित अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पध्दतीने पूर्ण करण्याचे धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सन २००८-०९ या वर्षामध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पूर्ण करण्यात येणार आहेत. त्यानुसार संदर्भाधीन दि.३० एप्रिल, २००८ व दि.१७ डिसेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये सन २००८-०९ मध्ये गतिमान पाणलोट प्रकल्प राबविण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. आता सन २००८-०९ मध्ये आणखी काही गतिमान पाणलोट प्रकल्पांसाठी निधी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम ही योजना सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात राबविण्यास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता संदर्भाधीन दि.३० एप्रिल, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आली आहे. या कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील अपूर्ण पाणलोट गतिमान पाणलोट विकास कार्यक्रमाच्या धर्तीवर प्राथम्याने पूर्ण करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे.

२. सन २००८-०९ मध्ये गतिमान पाणलोट विकास कार्यक्रमाच्या ३२ पाणलोटांसाठी संदर्भाधीन दि.३० एप्रिल, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये रु.२५५.३१ लक्ष निधी मंजूर करण्यात आला आहे. तसेच संदर्भाधीन दि.१७ डिसेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये १०२ पाणलोटांकरिता एकूण रु.१३२५.३१ लक्ष इतका निधी मंजूर करण्यात आला आहे. अशाप्रकारे संदर्भाधीन शासन निर्णय दि.३० एप्रिल, २००८ व दि.१७ डिसेंबर, २००८ अन्वये एकूण रु.१५८०.६२ लक्ष निधी १३४ गतिमान पाणलोट विकासासाठी मंजूर करण्यात आला आहे.

३. आता सन २००८-०९ मध्ये रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, जळगाव, अहमदनगर, नाशिक, औरंगाबाद, नांदेड, परभणी, वर्धा, नागपूर व गोंदिया या ११ जिल्ह्यांतील ४२ पाणलोटांना विचरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे रु.५७९.७१ लक्ष (अक्षरी रुपये पाच कोटी एकोणऐंशी लक्ष एकाश्वतार हजार फक्त) इतका निधी राज्यस्तर योजनेतील तरतुदीमधून मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

४. उपरोक्त परिच्छेद २ व ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार राज्यस्तर योजनेतील तरतुदीतून रु.२१६०.३३ लक्ष तरतूद एकूण १७६ पाणलोटांसाठी मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. उर्वरित रु.०.८७ लक्ष बाबतचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

५. आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी मंजूर निधी संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांना तात्काळ वितरित करण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे आणि त्याप्रित्यर्थाचा खर्च चालू आर्थिक वर्षासाठी खालील लेखाशिर्षकाखाली मंजूर तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

रटि/एच-२६४३[४००-१-२००९]-१

मागणी क्र.एल-७, "४४०२-मृद व जलसंधारण शाखरील भांडवली खर्च, १०२-मृदसंधारण (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, १०२ (०१) (०१) मृदसंधारणाच्या उपाययोजनांद्वारे जमिनीचा विकास - ५३ मोटी बांधकामे (४४०२ ०११७)"

६. वरीलप्रमाणे मंजूर केलेला निधी ज्या विहित प्रयोजनासाठी वितरित करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी खर्च होईल याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी राहिल. याकरीता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी निर्गमित कराव्यात. मंजूर केलेला निधीतून झालेल्या कामांचा मासिक प्रगती अहवाल न चुकता शासनास सादर करावा.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्र.अंदाज १००८/प्र.क्र.१२५/२००८/अर्थसंकल्प-३, दि.२२ एप्रिल, २००८ ए ग्राम विकास व अंतःसंधारण विभागाच्या शासन निर्णय क्र.असक २००८/प्र.क्र.५२/जल-११, दि.१३ मे, २००८ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००५०१२२१५१६२२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांयाने,

(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
मा.राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मा.मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्यस्तरीय जलसंधारण सल्लागार परिषद,
मुख्य सचिव यांचे सह सचिव,
सर्व विभागीय आयुक्त,
आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
महासंचालक, कै.वसंतराव नाईक स्थायलंबन मिशन,
संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर), पुणे,
संचालक, सामाजिक यनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/ सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
सर्व विभागीय कृषि सह संचालक,
सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे/सर्व अधीक्षक अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर),
संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई/ महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता).
सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,
सर्व सहसंचालक, सामाजिक यनीकरण वृत्ते,
सर्व मुख्य धनसंरक्षक / सर्व उपधनसंरक्षक,
महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १ व २ मुंबई व नागपूर,
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -१ व २ मुंबई व नागपूर,
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
नियड नस्ती/जल-७.

श्रीमन् निर्णय क्र.अनुदान २००८/प्र.क्र.७०/जल-७, दि. २२ जानेवारी, २००९ चे सहपत्र.
मसिमान पाणलोट विकास कार्यक्रम डीपीडिपी अंतर्गत मान्यता दिलेल्या पाणलोटोसाठी अतिरिक्त निधीची मागणी
विवरणपत्र-अ

अ. क्र.	जिल्हा	तालुका	मंडळ	पाणलोट नाव	पाणलोट क्रमांक	पाणलोटाने भौगोलिक क्षेत्र हे.	पूर्णत्वाची टक्केवारी	शिल्लक क्षेत्र	शिल्लक क्षेत्रासाठी आवश्यक रक्कम	डीपीडीसी मधून दिलेली मान्यता	सन २००८-०९ मध्ये राज्यस्तरीय वितरित निधी तरतुद -
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	रत्नागिरी	ताजा	ताजा	भोरवडे	WF60/12-c	६७५.००	७४	१७५.००	२१.००	१०.५०	१०.५०
२	रत्नागिरी	राजापूर	राजापूर-१	बागळे	WF70/11/3-b/3	६५३.२३	७४	१७०.२३	२०.४३	१०.२१	१०.२१
३	रत्नागिरी	चिपळूण	मानताम्हाणे	मोघळे	WF60/12-b/2	४८६.०५	७७	११२.६६	१३.५२	६.७६	६.७६
४	रत्नागिरी	गुहागर	कोतलूक	आंबरेबुई	WF63/12-b	५७५.००	७५	१४३.५०	१७.२२	८.६१	८.६१
५	रत्नागिरी	दापोली	दापोली	पिसई	WF56/13-a	८५०.००	८६	११९.००	१४.२८	७.१४	७.१४
१	रत्नागिरी जिल्हा				५	३२३९.२८		७३०.३९	८६.४५	४३.२२	४३.२२
२	सिंधुदुर्ग	नैभववाडी	नैभववाडी	उपळे	WF72/11/2-a	७९०.९६	७४	२०५.१३	२४.६२	१२.३१	१२.३१
३	सिंधुदुर्ग	मातवण	मातवण	राठीवडे	WF-22/11/g	७३०.९०	९२	६०.५७	७.२७	३.६३	३.६३
४	सिंधुदुर्ग जिल्हा				२	१५२१.८६		२६५.७०	३१.८८	१५.९४	१५.९४
१	नाशिक	माळेगाव	भोडगा	दापूर	TE-59A/27	७८३.३९	७५	१९२.८९	१४.००	७.००	७.००
२	नाशिक	माळेगाव	उमराणे	वाळे, टा	TE-100/25	४८६.८०	७३	१३१.४४	१४.००	७.००	७.००
३	नाशिक	देवळा	देवळा	होरी	TE-128/16	७२४.४१	६६	२४६.३०	२९.५६	१४.७८	१४.७८
४	नाशिक	सिन्नर	नांदुरसिंगोटे	चास	GV-22A/11/1-a/1-c	९०७.००	६०	३६३.००	४३.५६	२१.७८	२१.७८
५	नाशिक	नाशिक	नाशिक-२	सुभाषनगर	GV-42/11	५४५.००	६०	२१८.००	२६.१६	१३.०८	१३.०८
६	नाशिक	चांदवड	डुगांव	रायपूर, भदाणे	TE-96/27	६३३.९४	५६	३०४.९४	३५.५०	१७.७५	१७.७५
७	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर	सुळेवाडे	GV-20/11	११०६.८७	५६	४८६.८७	५८.४२	२९.२१	२९.२१
८	नाशिक	पेठ	पेठ	दाभाडी	WF-75/12	७१६.५३	५६	३१४.००	३७.६८	१८.८४	१८.८४
९	नाशिक	नांदगांव	मनमाड	हिसवळ	TE-93/11/19	९३४.९०	५४	४२६.५०	४६.६८	२३.३४	२३.३४
१	नाशिक जिल्हा				९	६८९८.८४		२६८३.९४	३०५.५६	१५२.७८	१५२.७८
१	जळगांव	अहमदनगर	अहमदनगर	पाटसे		७०३.६७			१९.२०	९.६०	९.६०
२	जळगांव	चापडा	चापडा	बर्डी		७६६.१६			५.२०	२.६०	२.६०
१	जळगांव जिल्हा				२	१४६९.८३			२४.४०	१२.२०	१२.२०
१	अहमदनगर	पालेर	टाकळी हाकेनगर	बनकुटे	GV-115/11/3b	१२२०.००	७८	२६८.००	३२.१६	१६.०८	१६.०८
२	अहमदनगर	पालेर	पिचोली	पिचोली	BM/03/11/c	१०४५.००	७५	२६१.००	३१.३२	१५.६६	१५.६६
३	अहमदनगर	पामडी	मोहरी	मोहरी	GV-C130/11/6a.6b	७७०.००	७६	१८७.००	२२.४४	११.२२	११.२२
४	अहमदनगर	राहुरी	बांबोरी	बांबोरी	GV-125/14a.4b	८१०.००	७५	१९८.५५	२३.८७	११.९४	११.९४
५	अहमदनगर	सेगमनर	सेगमनर	सेगमनर	GV-22A/11/3a.3b	१४४२.२२	७५	३६२.००	४३.४४	२१.७२	२१.७२
६	अहमदनगर	कापरागाव	कोळेपेवाडी	नांदगाव-ता.मनगाव	GV-31b/11/2c	६६०.००	७५	१६५.००	१०.८०	०.९०	०.९०

अ. क्र.	जिल्हा	तालुका	मंडळ	पाणलोट नाव	पाणलोट क्रमांक	पाणलोटचे भौगोलिक क्षेत्र हे.	पूर्णवाढी टक्केवारी	शिल्लक क्षेत्र	शिल्लक क्षेत्रासाठी आवश्यक रक्कम	डी.पि.सी. अथवा शिल्लकी मान्यता	मंजूर २००८-०९ मधील संपूर्ण शिल्लकी निधी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
७	अहमदनगर	राहता	तांभी	माहनाथ बु.	GV-120A/11	५०३.१३	७९	१०४.००	१२.४८	६.२४	६.२४
अहमदनगर जिल्हा											
एकूण उर्वरित महाराष्ट्र											
१	वर्धा	सेतू	सिंदी	सुब्बळीटे-१	WRWBDS/46	३८३.२६	७३	१०५.१०	१२.६२	६.३१	६.३१
२	वर्धा	देवळी	पुलगाव	कवठा मो	WRY-1/1/3	७९२.७०	७४	२०३.१४	२४.३८	१२.१९	१२.१९
३	वर्धा	वार्दी	खरणा	परतोदी	WR-27	५१५.२३	७७	१२०.९२	१४.५२	७.२६	७.२६
वर्धा जिल्हा											
१	नागपूर	हिंगणा	हिंगणा	अंबावारी	WRW-5	११११.४८	७१	३२३.२३	३८.७८	१९.३९	१९.३९
२	नागपूर	कळमेघर	गोंडवरी	सिंगा-१	WGKKC-4	९१७.३८	७१	२६३.१२	३१.५७	१५.७९	१५.७९
नागपूर जिल्हा											
१	गोंदिया	सालेक्सा	सालेक्सा	पिपरिया	WGWK-1	२०३८.८६	७७	५८६.३५	७०.३५	३५.१८	३५.१८
२	गोंदिया	सहळजुनी	सहळजुनी	डवा	WGCB-3/5	९९५.७०	७७	२२४.७६	२६.९७	१३.४९	१३.४९
३	गोंदिया	मोरोप	मोरोप	पतकोडा	WGWP-3	९३५.५०	७७	२१६.६०	२५.९६	१२.९८	१२.९८
४	गोंदिया	गोंदिया	दासगाव	नवे/वापे	WG-1	७९७.२०	७५	१९९.६५	२३.९६	११.९८	११.९८
५	गोंदिया	देवरी	देवरी	दिवरीटोला	WGW-07	७९४.१४	७४	२३६.०२	२८.३२	१४.१६	१४.१६
६	गोंदिया	देवरी	देवरी	मुल्ता	WGW-7	६३८.००	७५	१५७.५०	१८.९०	९.४५	९.४५
७	गोंदिया	अजुनीमोर	नवे बांध	बोतदे/म्वळा	WGG-IV	७१५.६५	७१	२०९.४०	२५.१३	१२.५६	१२.५६
गोंदिया जिल्हा											
एकूण विदर्भ											
१	औरंगाबाद	पेठण	विठ्ठली	विठ्ठली	GV-50/VI d	६९०.००	७५	१७२.००	२०.६४	—	२०.६४
२	औरंगाबाद	गंगापूर	गंगापूर पूर्व	पांढरवाड	GV-46/1 b	६४०.००	७५	१६०.००	१९.२०	—	१९.२०
३	औरंगाबाद	सिल्लोड	गोळेगाव	बहुली	GP-4 (i-c)	८२५.००	७५	२०६.३३	२४.७६	—	२४.७६
औरंगाबाद											
१	नांदेड	माहूर	माहूर	सापुर	NPG-14/II/2-d	२१५५.००	७५	५३८.३३	६४.६०	—	६४.६०
नांदेड जिल्हा											
१	परभणी	मगाबंद	राणी सावरगांव	सिंकाडी	GV97A/IX/2-c	१७२.००	७५	२४४.००	२९.२८	१४.६४	१४.६४
परभणी जिल्हा											
१	परभणी	मगाबंद	राणी सावरगांव	सिंकाडी	GV97A/IX/2-c	१२५.००	७५	३००.००	३६.००	—	३५.७६
एकूण महाराष्ट्र											
राज्य											
									१०५९.२९	४७९.३५	५७९.७१

१२-०१-१३